

Etik Çerçevesinde Tüketim, Tüketici ve Çevre: Ekolojik Okuryazarlığın Moderatör Rolü¹

In The Frame of Ethics Consumption, Consumer and The Environment: The Moderator Role of Ecoliteracy

Aysel ERCİŞ²
Bahar TÜRK³

ÖZET

Çevre sorunlarının merkezinde insan unsurunun yer alması, bu sorunların etik çerçevesinde ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Çalışmada etik kapsamında tüketim, tüketici ve çevre konularının incelenmesi, çevre etiğinin tüketici etiği ile etik tüketim arasında aracı rolü, ekolojik okuryazarlığın bu iki değişken arasında moderatör etkisinin olup olmadığının araştırılması amaçlanmıştır.

Araştırma İstanbul'da 517 kişinin katılımıyla yüz yüze anket uygulaması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Analizler STATA paket programında yapılmış ve aracılık etkisi Sobel Test ile doğrulanmıştır. Analizler sonucunda değişkenler arasında pozitif ve anlamlı etki olduğu görülmüştür. Ayrıca çevre etiğinin aracılık etkisine, ekolojik okuryazarlığın moderatör etkiye sahip olduğu da tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tüketici Etiği, Çevre Etiği, Etik Tüketim, Ekolojik Okuryazarlık, Moderatör Değişken, Aracı Değişken, Sobel Test

ABSTRACT

Because the human take a place at the center of environment issues, and it requires consideration in the frame of ethics about these problems. In this study, it is aimed that investigate of the consumption and consumer in the scope of ethics and environmental issues. Also, it is aimed to investigate whether environmental ethics have a mediator role between ethical consumption and consumer ethics additionally investigate whether ecoliteracy have a moderator effect on these two variables.

This research has been done in Istanbul and survey realized with the participation of 517 people as face to face interviews. Data was analyzed through STATA statistics package program and the mediator role was verified by Sobel Test. As a result of analysis, it was found among the variables have significant and positive effect. In addition, it has been found to environmental ethics have mediator effect between consumers ethics and ethical consumption and ecoliteracy have a moderator role between consumers ethics and ethical consumption.

Keywords: Consumer Ethics, Environmental Ethics (ecocentrism, anthropocentrism, antipathetic attitude), Ethical Consumption, Ecoliteracy, Moderator Variable, Sobel Test

¹ Bu çalışma aynı başlıklı tamamlanmış Bilimsel Araştırma Projesinden türetilmiştir.

² Prof.Dr., Atatürk Üniversitesi, İ.İ.B.F.

³ Sorumlu yazar, Araş.Gör. Atatürk Üniversitesi, İ.İ.B.F., bahar.turk@atauni.edu.tr